

תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) (תיקון מס' __), התשע"ד – 2013

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 11158 ו-265 לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965¹ (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם המועצה הארצית לתכנון ולבניה, נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים הפועלים לקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. תיקון התוספת השנייה לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות), התש"ל-1970² (להלן – התקנות העיקריות), בחלק ח'1 –

- (1) בכותרת החלק, במקום "חלק ח"1" יבוא "חלק ח1: נגישות";
- (2) בפרט 8.30 במקום "בפרק זה" יבוא "בחלק זה";
- (3) בפרט 8.303 אחרי "אם תוספת יחידות הדיור" יבוא "אינה";
- (4) אחרי פרק ב' יבוא:

"פרק ג': מוסדות חינוך

סימן א': פרשנות

הגדרות 8.400 בפרק זה –

"אולם" – בנין או חלק מבנין המשמש להתכנסות במוסד חינוך ואינו מרחב מנהלה או מרחב לימוד;

"בנין מרכזי" – כהגדרתו בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות במוסד חינוך קיים), התשע"א-2011³;

בניין מרכזי ייקבע על ידי המתכנן (עורך הבקשה להיתר) לפי הפרמטרים העיקריים שמופיעים בתקנות מוסד חינוך קיים; הבניין המרכזי יצוין בבקשה.

"מוסד חינוך" – מוסד חינוך מוכר או מוסד חינוך פטור כהגדרתם בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949⁴;

¹ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

² ק"ת התש"ל, עמ' 1841; התש"ע, עמ' 900.

³ ק"ת התשע"א, עמ' 1425.

⁴ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

"מוסד חינוך חדש" – מוסד חינוך שהיתר לבנייתו או לשימוש בו ניתן לאחר תחילתן של תקנות התכנון והבנייה (בקשה להיתר, תנאיו ואגרות) (תיקון מס' 5), התשע"ב–2012;

"מרחב לימוד" – חדר-מרחב במוסד חינוך המיועד ללימוד או כתיב לימוד ייעודית, כגון: מעבדה, חדר מחשב, חדר אומנויות, חדר טכנולוגיה;
"מרחב מנהלה" – מרחב המיועד לשימוש שאינו לימוד, לרבות חדרי המנהלה ומזכירות, חדרי טיפולים, חדרי מורים ויועצים, חדר אחות.

סימן ב': כללי

היתר למוסד חינוך 8.401 (א) היתר למוסד חינוך חדש וכן היתר לתוספת לבניין שעולה על 50 אחוזים מהשטח הבנוי במוסד חינוך קיים, יינתן רק אם מולאו התנאים המפורטים בחלק זה.

(ב) על אף האמור בפרט משנה (א), לא עלתה התוספת לבניין במוסד חינוך קיים על 50 אחוזים משטחו הבנוי, יינתן היתר להקמת התוספת לבנין כאמור במוסד חינוך יינתן רק אם התקיימו בתוספת לבניין הוראות לפי סעיפים 19לג1, 19לג3 ו-19לד לחוק השוויון, בדבר התאמות נגישות למוסד חינוך קיים ועל אף האמור בפרט זה, יחולו על ההיתר הוראות סימן ח' ככל שמתוכננים בהיתר מתקני תברואה. ובלבד ששטחה של התוספת אינו עולה על מחצית מהשטח הבנוי של מוסד החינוך הקיים.

(ב1) היתה הבקשה להיתר לבניין חדש במוסד חינוך קיים, יחולו עליה הוראות תקנות אלה. ואולם לא ינתן היתר לבניין חדש כאמור אלא לאחר שבוצעו במוסד החינוך התאמות הנגישות למוסד חינוך קיים.

(ג) על אף האמור בפרטי משנה (א) ו- (ב), על בקשה להיתר לשימוש חורג למוסד חינוך בבנין קיים יחולו הוראות לפי סעיפים 19לג1, 19לג3 ו-19לד לחוק השוויון בדבר התאמות נגישות למוסד חינוך קיים; אולם מבלי לגרוע מהאמור, יחולו הוראות תקנות בניין קיים על שאר חלקי הבניין הקיים.

8.402 בנין המשמש למטרות שונות מהאמור בפרק זה בניין חדש – או חלק מבניין במוסד חינוך חדש המשמש למטרות שונות מן המפורט בפרק זה, יחולו הוראות פרק א' לפי מטרות השימוש הדומות להם ביותר מבין המטרות והשימושים המפורטים בו, לדעת מהנדס הוועדה המקומית לאחר התייעצות עם מורשה לנגישות מבנים.

⁵ ק"ת התש"ע, עמ'...

התאמות נוספות 8.403 בבקשה להיתר למוסד חינוך חדש שהוא מוסד לחינוך מיוחד כהגדרתו בחוק במוסד חינוך לילדים עם מוגבלות
חינוך מיוחד, התשמ"ח-1998⁶, יידרשו התאמות נגישות נוספות על הקבוע בפרק זה לפי סוג לקות התלמידים שאותו מוסד לחינוך מיוחד נועד לשרת; הוראות כאמור יקבעו בהתייעצות עם מורשה נגישות מבנים ומורשה נגישות שירות.

סימן ג' : דרך נגישה

דרך נגישה במגרש 8.404 (א) דרך נגישה, אחת לפחות בתחום המגרש, שהיא הדרך העיקרית למוסד במוסד חינוך חדש המיועדת לשימוש הציבור או בסמוך לה; ככל הניתן –

(1) תוביל אל כניסות נגישות של מוסד חינוך חדש מתחנה לאיסוף נוסעים ולהורדתם, ומאזורי העלאת נוסעים כמשמעותם בת"י 1918 חלק 2, ככל שאלה מצויים בתחום המגרש, וכן ממדרכה או משביל ציבורי הגובלים במגרש;

(2) תוביל משער מוסד החינוך אל כניסה נגישה של הבניינים למעט לבניין או חלק מבנין המשמש לצרכי שירות בלבד למטרות אחזקה ואחסנה;

(3) תוביל ממקום חניה נגיש אל כניסה נגישה.

לדין: מדוע לא לאמץ גם את 8.50 (ב) ו-(ד)?

(ב) מתוכנן מעבר פיזי בין בניינים שונים לשימוש הציבור במוסד חינוך שבמסגרתו מתאפשרת גישה בין הבניינים, בין במפלס הקרקע ובין בקומה אחרת, יהיה הקשר באמצעות דרך נגישה; דרך נגישה כאמור יכול שתעבור בתוך בנין אחר.

הערה: הוסכם שנושא המרחק הפיזי המקסי' של המעבר הפיזי יכלל בהנגשה הפרטנית כך שיהיו אמצעי עזר לקיצור זמן ההגעה מבניין אחד לאחר או אמצעי עזר אחר.

דרך נגישה בשטחי 8.405 (א) בדרך נגישה בשטחי חוץ של מוסד חינוך חדש יחולו הוראות פרטים חוץ של מוסד חינוך חדש 8.53 ו-8.54 וכן הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיף-סעיפים 2.7.5 ו-2.9 הדרך בפני הדרך ובמכשולים בדרך, ובחלק 2 בסעיפים 2.1.2, 2.1.3, 2.1.5, 2.1.6, ו-2.3 הדנים בפני הדרך, רוחב הדרך, שיפוע הדרך, מכשולים בדרך וכבש.

(ב) הוראות ת"י 1918 חלק 1 בסעיפים הדנים במכשולים בדרך יחולו על כל דרך בשטחי חוץ של מוסד חינוך חדש.

⁶ ס"ח התשמ"ח, עמ' 114

דרך נגישה בשטחי 8.406 על אף האמור בפרטים 8.404 ו-8.405(א), בשטחי חוץ של מוסד חינוך חדש חוץ של מוסד חינוך חדש במגרש בעל טופוגרפיה

מיזחדת ייחודית

(1) במגרש שבו הפרש הגובה בין מפלס שער הכניסה העיקרית המיועדת לשימוש הציבור לבין הכניסה הנגישה של בניין באותו מוסד חינוך עולה על 150 סנטימטרים, יכול שהדרך הנגישה לאותו בנין לא תהיה הדרך העיקרית שמיועדת לשימוש הציבור ושהכניסה הנגישה אליו לא תהיה הכניסה העיקרית;

(2) במגרש שבו הפרש הגובה בין מקום חניה נגיש לשער הכניסה העיקרית המיועדת לשימוש הציבור עולה על 150 סנטימטרים, יכול שהדרך הנגישה תוביל אל שער כניסה נגיש שאינו שער הכניסה הראשי ולא תהיה זאת הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור;

(3) במגרש ששיפוע הקרקע בו עולה על 7% ומתוכננות בו חצרות במפלסים שונים, יכול שדרך נגישה תוביל רק לשליש מן החצרות ובכלל זה מגרש ספורט, ורחבת כינוסים;

לדיון: נושא השיפוע של 8% יועלה בדיון בוועדה.

(4) במגרש שבו בניינים שונים, והפרש הגובה בין מפלס הכניסה הקובעת של כל אחד מהם עולה על 100 סנטימטרים, דרך נגישה אל כניסה נגישה לאחד מן הבניינים יכול שתהיה דרך בנין אחר ובלבד שיתקיימו שני אלה:

(א) המעבר בין הבניינים יהיה פתוח באופן רציף וקבוע;

(ב) לבנין המרכזי תהיה כניסה נגישה ישירה.

הערה: הוסכם שנושא ההתגברות על המרחקים בין בניינים במגרש עם

טופוגרפיה ייחודית יכלל בהנגשה הפרטנית כך שיהיו אמצעי עזר

לקיצור זמן ההגעה מבניין אחד לאחר או אמצעי עזר אחר.

(5) במגרש שבו בניינים שונים, והפרש הגובה בין הכניסה הנגישה לבנין אחד לבין הכניסה הנגישה של בניין אחר באותו מוסד חינוך עולה על 100 סנטימטרים אין חובה להתקין דרך נגישה בין בניינים אלה; אין באמור כדי לגרוע מחובת התקנת דרך נגישה כאמור בפרט 8.404 לכל אחד מן הבניינים במגרש זה.

סימן ה' : מעלית ומעלון

8.413 התקנת מעלית בבנין במוסד חינוך חדש שהפרשי הגבהים והשיפועים שבו מחייבים התקנת מעלית במוסד חינוך חדש
מעלית כאמור בפרט 8.60, ייתקן-ייבנה פיר למעלית בבנין המרכזי; בבניינים שאינם בניינים מרכזיים ושמובילה אליהם דרך נגישה, יתוכנן פיר מעלית. הותקנה-מעלית; שתותקן בבנין במוסד חינוך חדש יתקיימו בה-הוראות פרטים 8.120 ו-8.122.

לדיון : חפירת בור לפיר בבנין שאינו מרכזי.

8.414 (א) התקנת מעלון אנכי בבנין במוסד חינוך חדש מותרת רק במקום שבו הפרש הגובה בין מפלסים צמודים אינו עולה על 250 סנטימטרים. התקנת מעלון אנכי בבנין במוסד חינוך חדש

(ב) מעלון אנכי יותקן רק-בפיר-מעלית-סגור כאמור בת"י 2252 חלק 1 בסעיף הזן בדרישות ספציפיות למעלונים אנכיים-בפיר-מעלית-סגורים; ואולם, נבנה פיר מעלית סגור – גובה הקירות במפלס העליון של פיר המעלון יהיה 200 סנטימטרים לפחות ולא יהיו בו פתחים פרט לדלת.

הערה : ככל הנראה הכוונה היא לסעיף 9 בתקן, אולם יש לברר את ההפניה לפיר סגור ולחלל פתוח

סימן ו' : מדרגות

8.415 מדרגות במדרגות בבנין במוסד חינוך חדש יחולו הוראות פרט 8.130.

סימן ז' : אמצעים לאיתור, אזהרה והכוונה

8.416 אמצעים לאיתור, אזהרה והכוונה
בתחום הדרך העיקרית המיועדת לשימוש הציבור מחוץ לבנין במוסד חינוך חדש יהיו אמצעים לאיתור, אזהרה והכוונה שיחולו בהם הוראות פרטים בדרך נגישה מחוץ לבנין עד 8.71 עד 8.7577.

8.417 סימן מוביל בתחום מגרש
סימן מוביל מחוץ לבנין של מוסד חינוך חדש יהיה מטיפוס 1, 2 או 3 ויוביל מכל כניסה למגרש המיועדת לשימוש הציבור, אל הכניסה העיקרית של כל בנין המשמש את מוסד החינוך החדש.

8.418 (א) אמצעים לאיתור, אזהרה והכוונה סימן מוביל
סימן מוביל בתוך בנין של מוסד חינוך חדש יהיה מטיפוס 1, 2 או 3 ויהיה בהמשך של סימן מוביל אל הבנין.
בדרך נגישה בתוך בנין

(ב) סימן מוביל בתוך בניין של מוסד חינוך חדש יתחיל בכניסה לבניין ויוביל ממנה לחדרי הנהלה ומזכירות, אל אולם ספורט, אל אודיטוריום, אל ספריה אם מצויים בתחום מוסד חינוך חדש.

סימן ח' : מתקני תברואה

8.420 מספר-בתי שימוש (א) בכל מוסד חינוך יהיו בתי שימוש נגישים אשר יבואו במניין מספר בתי נגישים במוסד השימוש הנדרשים בהל"ת; היו במקום בתי שימוש מעבר לנדרש בהל"ת, לא יחולו עליהם הוראות אלה. חינוך

(ב) בכל בניין במוסד חינוך, אשר נדרש בו בית שימוש על פי הל"ת יהיה בית שימוש נגיש אחד לפחות אשר ישמש לשני המינים, או יהיו שני בתי שימוש נגישים שהאחד מיועד לנשים והאחר לגברים; בבנין המרכזי במוסד חינוך יהיו שני בתי שימוש נגישים לפחות, האחד מיועד לנשים והאחר לגברים; בית השימוש הנגיש יהיה עצמאי ככל הניתן, ולכל הפחות יהיה בית שימוש נגיש אחד המיועד לנשים או לגברים בכל קומה בבניין המרכזי.

(ג) על אף האמור בפרט משנה (ב) –

(1) במוסד חינוך המשמש לנשים או לגברים בלבד יכול שיותקן בית שימוש נגיש אחד בלבד מסך כל בתי השימוש הנדרשים;

(2) בגן ילדים יכול שיותקן רק בית שימוש נגיש אחד, אשר ישמש את שני המינים; באשכול גנים יהיה בית שימוש נגיש אחד בכל קומה.

8.421 בית שימוש נגיש בית שימוש נגיש יתאים לדרישות תקן ישראלי ת"י 1918 חלק 3.1, טיפוס 1.

8.422 מרחק ההליכה האופקי מדלת הכניסה של כל מרחב לימוד נגיש, בבניין שהותקנו בו בתי שימוש נגישים, אל דלת הכניסה לבית שימוש נגיש, לא יעלה על 75 מטרים. מיקום בית שימוש נגיש

לדיון: מרחק ההליכה האופקי. בהכנת התקנות לדיון בוועדה עלתה ההצעה להקטין את המרחק ל-50 מטרים

8.423 משתנה בבניין במוסד חינוך תהיה משתנת עביט, והתקנתה תהיה לפי דרישות ת"י 1918 חלק 3.1, בסעיף הדין במשתנות (לציין את מס' הסעיף). משתנות

8.424 מתקני שתייה בבניין במוסד חינוך יעמדו בהוראות פרט 8.224. מתקני שתייה

8.425 (א) בלבשה, תא הלבשה או חלק מבניין של מוסד חינוך חדש שבו מלתחות, תאי הלבשה ומקלחת, יחולו הוראות פרטים 8.150 עד-8.156. מלתחה, תא הלבשה

(ב) מתלים במלתחות, תאי הלבשה ומקלחות כאמור בפרט משנה (א) יהיו בניגוד חזותי לקיר שאליו הוצמדו. מתלים במלתחות

סימן ט' : מקומות להתקהלות

מקומות ישיבה 8.426 באמפיתיאטרון או באולם מדורג במוסד חינוך יהיו מקומות ישיבה מיוחדים שיתקיימו בהם הוראות פרט 8.210; ואולם דרך נגישה אל משטח תחתון להתקהלות במוסד חינוך יכול שתהיה דרך חצר, ובלבד שאורך הדרך הנגישה לא יעלה על 30 מטרים.

סימן י' : סידורים לתלמידים בעלי לקות שמיעה אקוסטיקה

התקנת תקרה אקוסטית 8.427 בשליש לפחות מכל מרחבי הלימוד במוסד חינוך חדש וכן בכיתות לימוד יעודיות תותקן תקרה אקוסטית בעלת מקדם ספיגה של 0.7 NRC לפחות במרחב הלימוד.

מזגן במרחב לימוד 8.428 על כל מזגן בכל מרחב הלימוד יחולו הוראות אלה:

(1) רמת הרעש של היחידה הפנימית של המזגן במהירות מפוח תפוקה בינונית לא תעלה על 48 דציבלים (DBA); המדידה תתבצע במרחק של 1 מטר מהיחידה הפנימית של המזגן כשמרחב הלימוד סגור;

לדיון : האם רמת הרעש תאפשר את התאמות הנגישות במרחב הלימוד?

(2) יחידת המדחס של המזגן תמוקם במקום שלא ייצר רעש של למעלה מ-35 דציבלים למרחב הלימוד או למרחב לימוד אחר, בין באותו הבניין ובין בבניין סמוך; המדידה תתבצע במרחב הלימוד כשחלונות מרחב הלימוד סגורים והוא ריק מאדם.

סימן יא' : התאמות נגישות נוספות

שילוט 8.431 במוסד חינוך חדש יימצאו שלטי הכוונה שיחולו בהם הוראות ת"י 1918 חלק 4 במקומות אלה:

(1) במבואה של בניין או בכניסה ראשית יימצאו שלטי הכוונה אל מעלית ואל בתי השימוש, חדרי הנהלה ומזכירות;

(2) ~~בסמוך לכל מקום כניסה של כלי רכב יימצאו שלטי הכוונה אל מקום חניה נגיש;~~

(3) ~~במקום חניה נגיש יהיו שלטים לפי תקן ישראלי, ת"י 1918 חלק 4, בסעיף הדרך במקומות חניה נגשים.~~

אמצעי הפעלה 8.432 אמצעי הפעלה המיועדים לשימוש הציבור יהיו לפי הוראות ת"י 1918 חלק 4: האם לא ס' 2.5 בת"י 1918 חלק 1?

תאורה | 8.433 תאורה במוסד חינוך תתוכנן לפי הוראות תקן ישראלי, ת"י 8995+ – תאורה
למקומות עבודה שבתוך מבנים.⁷

הערה: לאור פרט 8.90 האם אמורות להתקיים הוראות ס' 2.8 בת"י 1918
חלק 4? ייבדק האם יש משמעות בהפניה לחלק 4

תחילה ותחולה | 2. (א) תחילתן של תקנות אלה שנה-חצי שנה מיום פרסומן (להלן - יום
התחילה), והן יחולו על מוסד חינוך שהיתר להקמתו ניתן ביום התחילה או
לאחריו.

הערה: הובהר שלגבי פנימיות חדשות שמש' היח' האכסון המיוחדות יהיה לפי
חלק ח'1

(ב) על בקשה להיתר להקמת מוסד חינוך או תוספת למוסד חינוך, אשר
ניתנה בה החלטה של מוסד תכנון עד יום התחילה יחולו, על אף האמור בפרט
משנה (א), הוראות שייקבעו לפי סעיפים 19לג1, 19לג2 ו-19לד לחוק השוויון.

הוראות מעבר | 3. על אף האמור –

(1) בתקנה 2 לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות) (תיקון
מס' 5), התשס"ט–2009,⁸ על בקשה להיתר להקמת בניין ציבורי חדש או
תוספת לבנין ציבורי קיים, אשר ניתנה בה החלטה של מוסד תכנון לפני יום
התחילה הנקוב בה, וההיתר על פי החלטה כאמור ניתן עד יום כ"א באב
התש"ע (1 באוגוסט 2010) יחולו הוראות שייקבעו לפי סעיף 19ט לחוק
השוויון; לא נקבעו הוראות כאמור, יחולו הוראות פרק ה1 לחוקתקנות שוויון
זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין
קיים), התשע"ב–2011;⁹

(2) בתקנה 2 לתקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאיו ואגרות) (תיקון
מס' 2), התש"ע–2010,¹⁰ לא יחולו הוראות הפרק 4ההמובאות בהן על בקשה
להיתר להקמת בניין מגורים חדש או תוספת לבנין מגורים קיים, אשר ניתנה
בה החלטה של מוסד תכנון לפני יום התחילה האמור בה, וההיתר על פי
החלטה כאמור ניתן עד יום כ"ט באלול התש"ע (8 בספטמבר 2010).

התייחסות למקבץ של גני ילדים שיש ביניהם הפרשי גובה והדרך היחידה להתגבר על הפרש היא
באמצעות מעלית בלבד:

⁷ י"פ התשס"ז, עמ' 2500.
⁸ ק"ת התשס"ט, עמ' 598.
⁹ ק"ת התשע"ב, עמ' 320.
¹⁰ ק"ת התש"ע, עמ' 266.

"היו באותו מגרש מקבץ של גני ילדים שיש ביניהם הפרשי גובה והדרך היחידה להתגבר על הפרשי הגובה היא באמצעות התקנת מעלית בלבד – יבוצעו התאמות הנגישות לפי פרק זה במחצית מגני הילדים ולא פחות מאחד"

_____ התשע"ד (_____ 2013-)
(חמ 3-347-1ת)

_____
גדעון סער